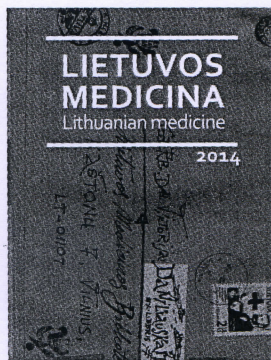

Lietuvos medicinos bibliotekai – 70

Nuoširdžiausia dailininkų dovana gydytojams – ekslibrisas

Janina Valančiūtė

Lietuvos medicinos biblioteka

Lietuvos medicinos bibliotekos 70. metų jubiliejaus proga atidaryta jau trečioji ekslibrisų paroda „Lietuvos medicina“. Pirmoji (1994 m.) buvo tarptautinė paroda-konkursas. Į rengėjų prašymą atsiliepė 40 autorių iš Lietuvos ir 17 iš užsienio šalių. Išleistas parodos katalogas „Lietuvos medicina“. Parodos kuratorius ir katalogo sudarytojas – menotyrininkas Donaldas Strikulis.

Pagrindinį prizą pelnė jauniausia autorė Aušra Čapskytė. Jos darbai išsiskyrė smulkiu, kaligrafišku piešiniu, detalių ir simbolių gausa. Vienas iš A. Čapskytės sukurtų ekslibrisų buvo pasirinktas Lietuvos medicinos bibliotekos ženklu. Didžiausią medikams skirtų darbų kolekciją pristatė Kęstutis Gvalda. Organizuojant parodą užsimezgė glaudus bendradarbiavimas su Lietuvos ekslibrisininkų klubu ir Lietuvos dailininkų sąjungos Ekslibriso sekcija.

Antrosios parodos tikslas buvo surinkti kuo daugiau Lietuvos autorių ekslibrisų medicinos tema. Parodos organizavimo ėmėsi dailininkė Viktorija Daniliauskaitė. Dalyvavo 59 autoriai, pristatyta apie 300 darbų, daugiausia vyresniosios ir vidurinės kartos atstovų. Tai Vytautas Bačėnas, Taida Balčiūnaitė, Lili Paškauskaitė, Vytautas Petronis, Alfonsas Čepauskas, Valerijonas Jucys, Kęstutis Gvalda ir kt. Jauniausia dalyvė – Gabija Tomkutė. Dailininkas Klemensas Kupriūnas iš Utenos pateikė net 28 ekslibrisus. Daugelio dailininkų kūryboje vyravo tradicinės technikos – akvatintos, litografijos, ofortai, lino raizginiai ir t. t. Įdomūs autentiška technika atlikti V. Valiaus šriftiniai ekslibrisai ir ranka spalvinti T. Balčiūnienės piešiniai. Išleistas ekslibrisų parodos katalogas, kurio sudarytoja – dailininkė Viktorija Daniliauskaitė.

Tarp trečiosios parodos dalyvių yra nemažas būrys Vilniaus dailės akademijos Grafikos katedros, taip pat Vilniaus technologijų ir dizaino kolegijos studentų. Dailininkas K. Kupriūnas šį kartą atsiuntė net 79 ekslibrisus, skirtus medikams. Aušra Čapskytė pateikė 31 ekslibrisą. Greta tradicinėmis technikomis sukurtų darbų (linoraizinių, ofortų, piešinių ir kt.) vis daugėja kūrinių kompiuterine technika ir skaitmeninių reprodukcijų. Parodos kuratorė – dailininkė Viktorija Daniliauskaitė. LMB Informacijos skyriaus vedėjos Reginos Vaišvilienės pastangomis ir nelengvomis lėšų paieškomis buvo parengtas ir išleistas trečiosios parodos katalogas „Lietuvos medicina. 2014“. Jai kilo mintis kreiptis į Dailės akademijos jaunimą. Taip prasidėjo bendradarbiavi-

mas su studente Milda Dainovskyte. Leidinio sudarytojai – V. Daniliauskaitė, M. Dainovskytė, R. Vaišvilienė. Leidinio rėmėjai – UAB „Berlin Chemie Menarini“, Lietuvos gydytojų sąjunga, Vilniaus dailės akademija, VDA Grafikos katedra, Lietuvos dailininkų sąjunga.

Į LMB 70 metų jubiliejui skirtos parodos atidarymą susirinkusius dailininkus ir gydytojus, bibliotekos darbuotojus ir skaitytojus pasveikino bibliotekos direktorė Salvinija Kocienė. Profesorius Vytautas Basys prisipažino su biblioteka susijęs daugiau kaip 40 metų. Sakė, kad LMB yra jausmų, minčių, dailės ir intelekto sandauga ir palinkėjo „gyvuoti geresnėse sąlygose (pastate)“. Prof. Elena Moncevičiūtė-Eringienė prisiminė bibliotekoje skaitanti nuo 1946 metų. Padėkojo darbuotojams, sudariusiems jos darbų bibliografiją ir parengusiems parodą. LMB sveikino ir kolegos iš kitų bibliotekų. VDA Grafikos katedros vedėja Marija Marcelionytė sakė, kad paroda atsirado tokiu simboliniu metu, kai keičiasi kartos, dėkojo, kad įsileidome jaunimą. R. Vaišvilienė pristatė bibliotekoje veikiančias kitas parodas. Greta ekslibrisų ekspozicijos galima pamatyti ir LMB fonduose saugomų knygų su įrašais, atspaudais bei ekslibrisais, iš kurių sužinome, kam ta knyga priklausė.

Per du dešimtmečius LMB sukaupe daugiau kaip 600 ekslibrisų medicinos tema, sukurtų 100 Lietuvos ir 27 užsienio (Argentinijos, Brazilijos, Kanados, Čekijos, Italijos, Jugoslavijos, Suomijos, Lenkijos, Latvijos, Ukrainos ir kt.) autorių. Dauguma ekslibrisų sukurti žymiesiems Lietuvos gydytojams profesoriams Vytautui Sirvydžiui, Giedriui Uždeviniui, Jurgiui Brėdikiui, Antanui Sučilai, daktarei Eugenijai Šimkūnaitei, istorinėms asmenybėms Petruvi Avizoniui, Vincui Kudirkai, Vladiui Kuzmai, Juozui Meškauskui, medicinos įstaigoms ir organizacijoms – Lietuvos Raudonajam Kryžiui, Kauno medicinos akademijai, Vilniaus universiteto Onkologijos institutui, Vilniaus universiteto vaistinei, Pakruojo rajono centrinei vaistinei ir kt. 24 ekslibrisai sukurti Lietuvos medicinos bibliotekai. Kolekcijoje seniausi darbai yra 1958 m. dailininkės Irenos Žemaitytės-Geniušienės ekslibrisai gydytojams Rytei Vailionytei ir Vilijai Mengailytei.

